

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av elsäkerhetslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att elsäkerhetslagen skall ändras. Enligt förslaget skall förfarandet för utnämning av organ ändras så att det stämmer överens med den praxis som tillämpas inom förvaltningsområdet. Det föreslås att de organ som utnämns på basis av gemenskapslagstiftningen skall utnämnas av ministeriet och de organ som utnämns på basis av den nationella icke-harmoniserade lagstiftningen skall utnämnas av elsäkerhetsmyndigheten. Ansvar för tillsynen över organen föreslås bli fördelat enligt samma princip. Bestämmelser om behörighetskrav för dem som bedriver bedömnings- och besiktningsverksamhet skall enligt förslaget tas in i lagen liksom också bestämmelser om garantier för god förvaltning i fråga om verk-

samheterna. Det föreslås dessutom att i lagen tas in bestämmelser om beviljande av rättigheter enligt lagen och om återkallande av dem. Lagen föreslås vidare innehålla bestämmelser om förfarandet för sökande av ändring i de beslut som ett bedömningsorgan eller en part som utför besiktningar har fattat samt preciseringar i fråga om bemyndigande att utfärda förordningar.

Rätten för en elentreprenör att utföra periodiska besiktningar enligt nuvarande praxis föreslås bli avskaffad.

Enligt förslaget skall de skyldigheter som följer av en elskada som beror på en allvarlig olycka fastställas i lagen.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 april 2004.

INNEHÅLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLSFÖRTECKNING	2
MOTIVERING	3
1. Nuläge och föreslagna ändringar	3
2. Propositionens verkningar	8
2.1. Ekonomiska verkningar	8
2.2. Verkningar i fråga om organisation och personal.....	9
3. Beredningen av propositionen	9
3.1. Beredningskeden	9
3.2. Utlåtanden	9
4. Närmare bestämmelser	10
5. Ikraftträdande.....	10
6. Lagstiftningsordning	10
LAGFÖRSLAGEN.....	12
om ändring av elsäkerhetslagen.....	12
BILAGA.....	16
PARALLELLTEXT	16
om ändring av elsäkerhetslagen.....	16

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

I 4 § elsäkerhetslagen (410/1996) ingår de definitioner som är av central betydelse för tillämpningen av den. Den gällande lagen innehåller inte någon definition på bedömningsorgan, besiktningsorgan, auktoriserat organ, auktoriserad besiktningsman eller elentreprenör. För närvarande ingår en definition på organ som utnämns av ministeriet, auktoriserad besiktningsman och elentreprenör med besiktningsbehörighet i 1 § elsäkerhetsförordningen (498/1996). Enligt förslaget skall centrala bestämmelser om de ovan nämnda parterna tas in i elsäkerhetslagen varför det föreslås att motsvarande definitioner tas in i 4 § som nya 10–14 punkter. Med avvikelse från tidigare föreslås att ett bedömningsorgan, ett besiktningsorgan och ett auktoriserat organ skall definieras skilt. Detta stämmer överens med de allmänna linjerna i och strukturen hos de föreslagna ändringarna samt den nuvarande praxisen inom området teknisk säkerhet.

Enligt 10 § 1 mom. utnämns ett bedömningsorgan av ministeriet, som också återkallar utnämningen. Efter det att lagen trätt i kraft har det dock inom området teknisk säkerhet etablerats en praxis enligt vilken de organ som skall anmälas till EG:s kommission och andra medlemsstater utnämns av ministeriet och de organ som utnämns på basis av den nationella lagen godkänns av säkerhetsteknikcentralen. Av denna anledning föreslås att 10 § 1 mom. ändras så att ett bedömningsorgan skall utnämnas av elsäkerhetsmyndigheten. Det föreslås dessutom att i bestämmelsen tas in ett omnämnande om att utnämningen sker på basis av ansökan.

Enligt paragrafens 3 mom. övervakar ministeriet bedömningsorganets verksamhet och bistås härvid av elsäkerhetsmyndigheten samt försäkras sig om med bestämda intervaller om att de stadgade kraven uppfylls. Efter att den föreslagna ändringen genomförts har elsäkerhetsmyndigheten ansvaret för utnämningen av bedömningsorgan. Av denna anledning föreslås att 10 § 3 mom. ändras så att ansvaret för övervakningen av bedöm-

ningsorgan och för säkerställande av att de föreskrivna kraven uppfylls skall ankomma helt och hållet på elsäkerhetsmyndigheten.

Enligt 14 § 3 mom. utnämns ett besiktningsorgan av ministeriet som också återkallar utnämningen samt övervakar besiktningsorganets verksamhet och bistås härvid av elsäkerhetsmyndigheten samt försäkras sig med jämna intervaller om att de stadgade kraven uppfylls. Handels- och industriministeriet har således utnämnt sådana besiktningsorgan, s.k. anmälda organ, som avses i de av Europeiska gemenskapens direktiv som omfattas av lagens tillämpningsområde och underrättat Europeiska gemenskapens kommission och de övriga medlemsstaterna om utnämningen. Bestämmelsen föreslås bli ändrad så att handels- och industriministeriets skyldighet att i egenskap av den behöriga myndigheten i medlemsstaten ansvara för anmälningsförfarandet klart skall framgå av den. Det föreslås dessutom att i bestämmelsen tas in ett omnämnande om att utnämningen sker på basis av ansökan. Den skyldighet som ålagts elsäkerhetsmyndigheten att bistå ministeriet vid övervakningen av organ föreslås bli avskaffad som onödig.

Enligt 22 § 1 mom. skall genom förordning stadgas om kraven i fråga om den särskilda behörighet som förutsätts för att rätt skall beviljas och om återkallande av rätten samt om entreprenörernas rättigheter och skyldigheter. I 80 § grundlagen konstateras att genom lag skall utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter. Av denna anledning föreslås att lagen ändras så att det ovan nämnda bemyndigandet stryks och att till lagen fogas en ny 22 a § som skall innehålla bestämmelser om förutsättningar för beviljande av certifieringsbehörighet. De krav som gäller beviljandet av certifieringsbehörighet föreslås inte bli ändrade i sak eller till innehållet jämfört med nuläget. Om grunderna för återkallande av certifieringsbehörigheten skall enligt förslaget föreskrivas i 24 c §. Det föreslås dessutom att i 22 § tas in ett omnämnande om att beviljandet av certifieringsbehörighet sker på basis av ansökan.

I 22 a § 2 mom. föreslås bestämmelser om att en elentreprenör som har fått certifie-

ringsbehörighet i likhet med de gällande bestämmelserna skall kunna använda utomstående underentreprenörstjänster, förutsatt att elentreprenörens system enligt 1 mom. 3 punkten säkerställer att de mål som uppställts i fråga om elsäkerheten uppfylls också när det gäller underentreprenörens arbete. Syftet med bestämmelsen är inte att flytta över det ansvar och de skyldigheter som ankommer på en elentreprenör som har certifieringsbehörighet på underentreprenören. Därför föreslås att i bestämmelsen för tydlighetens skull tas in ett omnämnande om detta.

Enligt förslaget skall i paragrafens 3 mom. tas in ett bemyndigande med stöd av vilket handels- och industriministeriet skall kunna utfärda närmare bestämmelser om de krav som gäller vid beviljande av certifieringsbehörighet och om bedömning av kraven. Genom förordning skall således närmare bestämmelser kunna utfärdas t.ex. om de behörighetskrav som gäller en elentreprenör, bland annat om yrkesutbildning, tekniska krav på apparatur som används vid certifieringen samt om mer detaljerade krav på bedömningen av system.

Enligt 23 § elsäkerhetslagen får periodiska besiktningar av en elanläggning av ett visst slag utföras också av den som bygger, reparerar eller utför underhållsarbeten på elanläggningar samt en person som har behörigheten att vara ledare av arbetena enligt vad ministeriet närmare bestämmer. Enligt 14 § 2 mom. handels- och industriministeriets beslut om ibruktagning och drivande av elanläggningar (517/1996) kan periodisk besiktning av en elanläggningar av klass 1 dessutom utföras av en elentreprenör och av en person som innehar ett behörighetsintyg. Enligt gällande bestämmelser behöver inte ovan nämnda parter som bedriver besiktningsverksamhet ansöka om utnämning hos elsäkerhetsmyndigheten och lagstiftningen ställer inte heller några sådana krav på dessa som motsvarar de krav som ställs på en auktoriserad besiktningsman. Enligt bestämmelsen i fråga behöver inte heller de som bedriver besiktningsverksamhet göra någon anmälan om sin verksamhet till elsäkerhetsmyndigheten. Ingen anmälan behöver inte heller göras om de besiktningar som utförts till det register som avses i bestämmelserna. Elsäkerhets-

myndigheten har således inte någon sådan möjlighet som avses i lagen att som tillsynsmyndighet övervaka de ovan avsedda periodiska besiktningarna eller de elanläggningar som besiktningarna gäller. De besiktningar som avses i lagen utgör en väsentlig del av systemet för upprätthållande av elsäkerheten hos elanläggningar. Besiktningsverksamheten skall ordnas så att besiktningsobjekten behandlas på ett enhetligt, jämlikt och opartiskt sätt. Samma funktionella villkor och krav i fråga om bedrivande av verksamhet och utförande av besiktningar skall gälla å ena sidan för fysiska personer som utför besiktningar för tredje parts räkning och å andra sidan för organ. På detta sätt skulle man kunna minimera också de verkningar av lagstiftningen som är ägnade att begränsa konkurrensen. Dessutom skall besiktningar av anläggningar som redan är i drift betraktas som sådana offentliga förvaltningsuppgifter som avses i 124 § grundlagen varför föreskrifter som garanterar en god förvaltning skall utfärdas för att iaktas av dem som utför besiktningar. Eftersom lagstiftningen inte ställer några krav på opartiskhet och oavhängighet i fråga om verksamhet som bedrivs av en elentreprenör eller en person som innehar behörighetsintyg, kan det inte anses motiverat att en elentreprenör eller en person som har behörighetsintyg skall få utföra besiktningsuppgifter som kan betraktas som sådana offentliga förvaltningsuppgifter som avses i 124 § grundlagen. Dessutom finns det för närvarande ett tillräckligt antal auktoriserade organ och auktoriserade besiktningsmän för att täcka behovet av periodiska besiktningar i hela landet.

På grund av ovan nämnda omständigheter är det motiverat att periodiska besiktningar av elanläggningar får utföras endast av auktoriserade organ eller auktoriserade besiktningsmän. Av denna anledning föreslås 23 § elsäkerhetslagen att bli ändrad så att där nämns att utöver certifieringsbesiktningar får också periodiska besiktningar av elanläggningar utföras endast av auktoriserade organ och auktoriserade besiktningsmän. Avskaffandet av rätten att utföra periodiska besiktningar för elentreprenörer och innehavare av behörighetsintyg kan innebära att sysselsättningsläget försämras för elentreprenörer och

personer som har behörighetsintyg särskilt i sådana områden som ligger utanför stora befolkningscentra. Det skulle dock vara möjligt för elentreprenörer och personer som har behörighetsintyg att ansöka om status som auktoriserad besiktningsman vilket för sin del åtminstone delvis skulle kunna minska de negativa effekterna på sysselsättningen. I fortsättningen bör man dock följa med utvecklingen i branschen och besiktningskapacitetens tillräcklighet samt utreda möjligheterna att på elsäkerhetens område införa besiktningsförfaranden som baserar sig på frivillighet och egenkontroll.

Enligt 24 § elsäkerhetslagen beviljar elsäkerhetsmyndigheten rätt att vara verksam som auktoriserad besiktningsman och övervakar de auktoriserade besiktningsmännens verksamhet. Ministeriet å sin sida utnämner auktoriserade organ och övervakar organens verksamhet och bistås härvid av elsäkerhetsmyndigheten. I enlighet med de föreslagna ändringarna av 10 och 14 § och de riktlinjer som anges i dem föreslås att 24 § 3 mom. skall utgå samt att 24 § 1 och 2 mom. skall ändras så att elsäkerhetsmyndigheten skall utnämna auktoriserade organ och auktoriserade besiktningsmän samt övervaka deras verksamhet.

Enligt 10 § stadgas genom förordning om de krav som ställs på ett bedömningsorgan samt om bedömningsorganets rättigheter och skyldigheter. Enligt 14 § stadgas genom förordning om de krav som ställs på ett besiktningsorgan samt om besiktningsorganets rättigheter och skyldigheter. Enligt 24 § stadgas genom förordning om de krav som gäller beviljande och återkallande av besiktningsrätt och auktorisation samt om de auktoriserade besiktningsmännens och de auktoriserade organens rättigheter och skyldigheter. Således innehåller för närvarande elsäkerhetsförordningen bestämmelser om de allmänna krav som ställs på bedömningsorgan, besiktningsorgan samt auktoriserade organ och auktoriserade besiktningsmän medan de mer detaljerade bestämmelserna ingår i de beslut av ministeriet som har utfärdats med stöd av den.

De ovan nämnda krav som gäller organens och besiktningsmännens rättigheter och skyldigheter är omständigheter om vilka bestämmelser skall utfärdas genom lag enligt

80 § grundlagen. Av denna anledning föreslås att 24 § 4 mom. skall utgå och att nya 24 a och 24 b § skall fogas till lagen. I 24 a § skall enligt förslaget anges de krav som ställs på ett bedömningsorgan, besiktningsorgan och ett auktoriserat organ och i 24 b § de krav som skall ställas på en auktoriserad besiktningsman. De krav som skall ställas på auktoriserade organ och auktoriserade besiktningsmän föreslås inte bli ändrade i sak eller till innehållet. Detta innebär t.ex. att de krav som gäller opartiskhet och oavhängighet skall enligt nuvarande praxis innehållsmässigt skilja sig från varandra beroende på om det är fråga om ett organ eller en besiktningsman. Tillförlitligheten vid bedömningsorganens, besiktningsorganens, de auktoriserade organens och de auktoriserade besiktningsmännens verksamhet förutsätter att de i sin verksamhet är opartiska och oavhängiga. I fråga om organ innebär detta att de skall vara opartiska och oavhängiga både funktionellt och ekonomiskt. Besiktningsmännen å sin sida skall vara funktionellt och ekonomiskt oberoende av dem som bygger och inehar elanläggningar. Detta ger en besiktningsman möjlighet att också inneha andra uppgifter i elbranschen. Organen och besiktningsmännen skall också vara kompetenta för sina uppgifter varför det krävs att organen till sitt förfogande har tillräckligt med yrkeskunnig och erfaren personal och besiktningsmännen har tillräckliga yrkeskunskaper och tillräcklig erfarenhet. Organen och besiktningsmännen skall dessutom till sitt förfogande ha anordningar, redskap och system som arbetet förutsätter samt en tillräcklig försäkring för täckande av de skador som förorsakas av verksamheten. Av organen krävs dessutom att de har ett opartiskt och tillförlitligt bedömt system samt sakliga anvisningar för verksamheten och uppföljningen av den. Besiktningsmännen skall på ett tillförlitligt sätt kunna bevisa att det är möjligt att säkerställa kvaliteten på deras verksamhet ur elsäkerhetens synvinkel.

I 24 a 2 mom. föreslås det att det i enlighet med gällande bestämmelser föreskrivs att organen kan använda utomstående provnings- och besiktnings tjänster och andra tjänster, förutsatt att organet ser till att den som producerar tjänsten uppfyller de krav som ställs i

paragrafens 1 mom. Således kunde ett organ lägga vissa noga avgränsade tekniska uppgifter ut på entreprenad. Syftet med bestämmelsen är inte att flytta över organets rättigheter, ansvar och skyldigheter på den som utför tjänsten, t.ex. besiktningsintyg skall alltid utfärdas i organets namn och på dess ansvar.

Syftet med revideringen av lagen är att i elsäkerhetslagen ta in endast sådana bestämmelser om krav på organ och besiktningsmän som är nödvändiga ur grundlagens synvinkel och att närmare bestämmelser också i fortsättningen skall utfärdas genom en förordning av ministeriet. Det föreslås således att i 24 a § 3 mom. och 24 b § 2 mom. tas in ett bemyndigande på basis av vilket handels- och industriministeriet skall kunna ge närmare bestämmelser om de krav som ställs på en auktoriserad besiktningsman och ett bedömningsorgan, ett auktoriserat organ och ett besiktningsorgan och om bedömningen av dem. Således skall genom förordning kunna ges närmare bestämmelser om t.ex. den behörighet som krävs av organen och besiktningsmännen, den yrkesutbildning som krävs av besiktningsmännen och av organens personal, de tekniska krav som ställs på den apparatur som används vid besiktningen samt om de mer detaljerade kraven vid bedömningen av system.

Den gällande elsäkerhetslagen innehåller inga bestämmelser om återkallande av utnämningen eller certifieringsbehörigheten. För närvarande innehåller lagen ett bemyndigande att genom förordning föreskriva om återkallande. Återkallande av beviljad verksamhetsrätt innebär dock ett ingripande i grunderna för en individs rättigheter och skyldigheter om vilka det enligt 80 § grundlagen skall föreskrivas genom lag. Det föreslås således att till lagen fogas en ny 24 c § som skall innehålla bestämmelser om återkallande av utnämningen och behörigheten. Enligt bestämmelsen skall den myndighet som utnämnt ett organ eller beviljat certifieringsbehörighet kunna återkalla utnämningen eller behörigheten om den som fått verksamhetsrätt eller en underentreprenör som denne anlitar förfar i strid med bestämmelserna eller föreskrifterna, eller inte uppfyller de ställda villkoren eller begränsningarna. Utsträckande av möjligheten till återkallande att

omfatta också de försummelser som beror på underentreprenören är logiskt eftersom underentreprenörerna skall uppfylla samma krav som den som anlitar underentreprenör.

I den gällande lagen har bestämmelserna om bemyndigande att utfärda förordningar om utnämning av bedömningsorgan, besiktningsorgan, auktoriserade organ samt auktoriserade besiktningsmän och om beviljande av besiktningsrätt och återkallande av den samt om beviljande av certifieringsbehörighet för elentreprenör och om återkallande av den varit spridda över respektive författningar. Bemyndigandena att utfärda förordningar enligt ovan är också av allmän natur och uppfyller som sådana inte det krav på att bemyndigandet skall vara exakt avgränsat som ställs i 80 § grundlagen. Ett syfte med den föreslagna lagändringen är att lyfta de krav som ställs på ovan nämnda aktörer från förordning till lag vilket å sin sida medför behov av att göra de bemyndiganden som ges i elsäkerhetslagen klarare. Av denna anledning föreslås att till lagen skall fogas en ny 24 d § som ger statsrådet bemyndigande att genom förordning närmare bestämma om det förfarande som skall följas vid utnämningen av organ och besiktningsmän och beviljandet av certifieringsbehörighet samt om innehållet i en ansökan därom och om sättet att tillställa ansökan till myndigheten i fråga. Dessutom skall närmare bestämmelser enligt förslaget kunna utfärdas också om återkallande av utnämningen och certifieringsbehörigheten och om förfarandet därvid samt om innehållet i det.

Enligt 124 § grundlagen betraktas sådana uppgifter som ansluter sig till verkställandet av lagar samt till beslutsfattandet i ärenden som rör de enskilda medborgarnas eller sammanslutningarnas rättigheter, skyldigheter och intressen som offentliga förvaltningsuppgifter. De uppgifter i samband med besiktning och bedömning av överensstämmelse som ett bedömningsorgan, ett besiktningsorgan, ett auktoriserat organ och en auktoriserad besiktningsman utför skall således betraktas som sådana offentliga förvaltningsuppgifter som avses i grundlagen och de beslut som fattas i samband därmed som förvaltningsbeslut. I 124 § grundlagen konstateras vidare att om offentliga förvaltningsupp-

gifter anförtros andra än myndigheter får detta inte äventyra de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Således när ett bedömningsorgan, ett besiktningsorgan, ett auktoriserat organ eller en auktoriserad besiktningsman utför uppgifter som kan betraktas som offentliga förvaltningsuppgifter skall allmänna förvaltningsrättsliga författningar tillämpas, t.ex. förvaltningslagen (434/2003), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) och språklagen (423/2003). Av denna anledning föreslås att i lagen tas in en ny 24 e § i vilken dessa lagar nämns samt för tydlighetens dessutom en hänvisning till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). I fråga om auktoriserade besiktningsmän skall språklagen tillämpas så att de krav på språkkunskaper som anges i språklagen skall gälla yrkeskåren av auktoriserade besiktningsmän som sådan och inte enskilda besiktningsmän. Med stöd av 40 kap. strafflagen skall de som utför sådana uppgifter som avses i den föreslagna paragrafen omfattas av straffrättsligt tjänsteansvar eftersom personerna i fråga måste betraktas som sådana personer som utövar offentlig makt som avses i 40 kap. 11 § strafflagen. Därför föreslås i 2 mom. bestämmelser där det för tydlighetens skulle konstateras att de berörda parterna handlar under tjänsteansvar när de sköter offentliga förvaltningsuppgifter.

Enligt 25 § elsäkerhetslagen övervakar elsäkerhetsmyndigheten under ministeriets ledning och tillsyn att elsäkerhetslagen och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs. Till följd av de föreslagna ändringarna bör också fördelningen av ansvaret för övervakningen mellan ministeriet och elsäkerhetsmyndigheten preciseras så att ministeriet skall ansvara för övervakningen av de organ som det har utnämnt. Av denna anledning föreslås att 25 § ändras så att ansvaret för övervakningen skall kunna ankomma också på någon annan än elsäkerhetsmyndigheten, om därom föreskrivs särskilt.

För närvarande åläggs i elsäkerhetsförordningen polisen, brand- och arbetarskyddsmyndigheterna samt nätinnehavare en skyldighet att till elsäkerhetsmyndigheten anmäla

en elskada som medfört allvarlig olycka. I elsäkerhetsförordningen åläggs vidare elsäkerhetsmyndigheten att undersöka olyckan om den anser att detta behövs för utredning av orsaken till olyckan eller förebyggande av olyckor. Det är fråga om en skyldighet att handla som ålagts vissa myndigheter och distributionsnätinnehavare om vilken det enligt 80 § grundlagen skall föreskrivas genom lag. Därför föreslås att i elsäkerhetslagen tas in en ny 52 a § med motsvarande innehåll. När det gäller distributionsnätinnehavare kan i praktiken endast en distributionsnätinnehavare för det område där en skada sker bli underrättad om skadan. Bestämmelsens ordalydelse föreslås därför bli preciserad så att anmäningsskyldighet åläggs en distributionsnätinnehavare för ett distributionsområde. En allvarlig olycka skall också i fortsättningen definieras i elsäkerhetsförordningen. Därför föreslås det att i elsäkerhetslagen tas in ett bemyndigande enligt vilket närmare bestämmelser om definitionen på en allvarlig olycka kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

För närvarande innehåller 53 § elsäkerhetslagen bestämmelser om rätten att söka ändring i ett förvaltningsbeslut som har fattats av ministeriet eller elsäkerhetsmyndigheten. När förvaltningsprocesslagen (586/1996) trädde i kraft den 1 december 1996 upphävdes lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/1950). Hänvisningen i 53 § 1 mom. förslås därför bli ändrad till en hänvisning till förvaltningsprocesslagen. Den bestämmelse som gäller skyldigheten att iakttä ett beslut som en myndighet har utfärdats trots att ändring har sökts föreslås bli flyttad till 3 mom.

Lagen innehåller inga bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut som fattats av ett bedömningsorgan, ett besiktningsorgan, ett auktoriserat organ eller en auktoriserad besiktningsman. För den del ovan nämnda parter utför lagstadgade besiktningsuppgifter och bedömningar av överensstämmelse är det fråga om offentliga förvaltningsuppgifter enligt 124 § grundlagen. I 124 § grundlagen konstateras vidare att när ett privaträttsligt rättssubjekt sköter en offentlig förvaltningsuppgift skall garantier om trygghet av rättssäkerheten ges. Således skall det vara möjligt att söka ändring i beslut som meddelats av

ovan nämnda parter för den del det gäller förvaltningsbeslut. Av denna anledning föreslås att i paragrafen tas in ett nytt 2 mom., som innehåller bestämmelser om sökande av ändring i beslut om bedömning av överensstämmelse eller teknisk besiktning som fattats av ett bedömningsorgan, ett besiktningsorgan, ett auktoriserat organ eller en auktoriserad besiktningsman. Det föreslås att ändringssökandet skall ske i två steg. I det första skedet skall den som saken berör hos den part som fattat beslutet ansöka om rättelse av beslutet inom 30 dagar från delfäendet. Den som inte är nöjd med ett beslut som har fattats med anledning av ett rättelseyrkande skall kunna söka ändring genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Den behöriga förvaltningsdomstolen är den förvaltningsdomstol inom vars domsaga elanläggningen eller elmaterielen i fråga är belägen eller, om det är fråga om ett beslut om bedömning av behörighet, den person som berörs av beslutet har sitt hemvist. Om sökande av ändring skall i övrigt gälla vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

För att elsäkerheten skall kunna upprätthållas krävs att driften av en elanläggning eller elmateriel som i samband med en besiktning konstaterats strida mot bestämmelserna eller annars äventyra elsäkerheten kan förbjudas eller dess användning begränsas. Därför föreslås att i lagen tas in en ny 53 § 3 mom. som föreskriver att ett beslut som de parter som nämns 1 och 2 mom. fattat skall iakttas trots att ändring har sökts, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Lagen avses träda i kraft den 1 april 2004.

Bestämmelser om auktoriserad besiktningsman och dennes behörighet togs in i lagstiftningen genom elsäkerhetsförordningen (498/1996). Dessförinnan fanns bestämmelserna om besiktningen av elanläggningar och elmateriel i elförordningen (925/1979). Eftersom det inom branschen fortfarande finns folk vars behörighet har bedömts utgående från elförordningen, föreslås det att i lagen intas en bestämmelse som anger att de personer som sköter besiktningsuppgifter enligt 30 § elförordningen kan beviljas status som auktoriserad besiktningsman med avvikelse från kraven i 24 b § 1 mom. under förutsättning att besiktningsmannens kompetens

bedöms motsvara den nivå som förutsätts i nämnda lagrum.

De tillstånd och godkännanden som på basis av elsäkerhetslagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den har beviljats innan lagen träder i kraft föreslås förbli som sådana i kraft. De föreslagna ändringarna förutsätter alltså inte att gällande tillstånd eller godkännanden förnyas eller bekräftas innan den eventuella giltighetstiden löper ut.

Med avvikelse från det som anförts ovan skall de utnämnda bedömningsorganen och de auktoriserade organen göra en anmälan om utnämning till elsäkerhetsmyndigheten före utgången av år 2005. Detta är motiverat med tanke på ett effektivt genomförande av övervakningen eftersom ansvaret för utnämningen av nämnda parter har föreslagits bli överförd från handels- och industriministeriet till säkerhetsteknikcentralen.

2. Propositionens verkningar

2.1. Ekonomiska verkningar

I sin helhet har propositionen inga betydande ekonomiska verkningar. Avskaffandet av elentreprenörernas rätt att utföra periodiska besiktningar kommer att ha en negativ inverkan på omsättningen för särskilt små och medelstora elentreprenörer, i synnerhet i glesbygden. Några mer detaljerade uppgifter om hur omsättningen för dessa fördelar sig mellan elentreprenaduppgifter och periodiska besiktningar eller om antalet periodiska besiktningar som elentreprenörerna har utfört finns inte tillgängliga. Detta beror delvis på att de gällande bestämmelserna ålägger inte elentreprenörerna någon skyldighet att rapportera om sin verksamhet i anslutning till periodiska besiktningar eller om antalet periodiska besiktningar som de utför. Det kan dock antas att inom vissa geografiska områden kan periodiska besiktningar utgöra en väsentlig del av omsättningen för en elentreprenör. Det är dock möjligt för en elentreprenör att ansöka om status som auktoriserad besiktningsman varför de negativa ekonomiska effekterna för elentreprenörerna skulle kunna elimineras.

Enligt den gällande lagen har de elentreprenörer som utför periodiska besiktningar

också kunnat besikta sådana elanläggningar där de själva varit entreprenörer vid byggandet av anläggningen. Om elentreprenörerna vid utförandet av besiktningssuppgifter skulle ha status som ett auktoriserat organ eller en auktoriserad besiktningsman, skulle detta inte längre vara möjligt eftersom auktoriserade organ och besiktningsmän förutsätts vara opartiska och oavhängiga också i förhållande till de objekt som de besiktar. Detta har ansetts kunna ha negativa effekter på omsättningen för elentreprenörer som utför periodiska besiktningar eftersom en och samma elentreprenör kan i praktiken ha varit byggentreprenör för alla objekt inom ett närområde.

För att den tekniska säkerheten, såsom elsäkerheten, samt en jämlig konkurrens skall kunna säkerställas skall samma villkor och krav på verksamheten gälla för alla parter som utför tekniska besiktningssuppgifter. Dessa villkor och krav skall i fråga om elsäkerhet hänga ihop med det objekt och dess egenskaper som skall besiktas oberoende av vilket status den som utför besiktningen har. I fråga om periodiska besiktningar som utförs av elentreprenörer omfattar alternativen således att ha status som auktoriserat organ eller auktoriserad besiktningsman eller att de krav som gäller för ett auktoriserat organ eller en auktoriserad besiktningsman, såsom opartiskhet och oavhängighet, utsträcks till fullo också till att gälla elentreprenörernas verksamhet när de utför periodiska besiktningar. Det är inte heller på basis av 124 § grundlagen möjligt att elentreprenörernas rätt att utföra periodiska besiktningar skall kvarstå i dess nuvarande form. Ur elsäkerhetens synvinkel och med tanke på lagstiftningen är det klarast att kräva att alla parter som utför periodiska besiktningar har status som antingen auktoriserat organ eller auktoriserad besiktningsman. Det är dock skäl att i fortsättningen följa med utvecklingen i branschen och utreda vilka möjligheter som erbjuds av regleringsmodeller som baserar sig på frivillighet och egenkontroll vid kontroll av elsäkerheten.

Propositionen kommer dessutom att medföra mindre kostnader för bedömningsorgan och auktoriserade organ då dessa blir tvungna att hos elsäkerhetsmyndigheten ansöka

om utnämning före utgången av 2005.

Propositionen har inga betydande verkningar för företagen. Propositionen kan medföra överföring av besiktningssuppgifter i mindre mån från en part till en annan på det ovan beskrivna sättet men detta bör inte ha någon betydande inverkan på företagets verksamhet.

2.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Propositionen har inga verkningar i fråga om organisation eller personal. När uppgiften att utnämna vissa organ överförs från ministeriet på elsäkerhetsmyndigheten är det fråga om en så liten åtgärd att den inte har någon betydande inverkan på någondera organisationen eller deras personal.

3. Beredningen av propositionen

3.1. Beredningsskeden

Lagförslagen har beretts som tjänstearbete vid handels- och industriministeriet. Förslagen har behandlats i elsäkerhetsdelegationen, som tillsatts av statsrådet, och i dess sektioner. Innan propositionen skickades ut på remiss har den finslipats vid handels- och industriministeriet.

3.2. Utlåtanden

Handels- och industriministeriet har begärt utlåtande om förslaget till proposition av de olika ministerierna, Ålands landskapsstyrelse samt från följande instanser: Säkerhetsteknikcentralen, Mätteknikcentralen, Elmarknadscentralen, Strålsäkerhetscentralen, Bannförvaltningscentralen, Statens tekniska forskningscentral VTT, Konkurrensverket, Konsumentverket, Kommunikationsverket, Luftfartsverket, Sjöfartsverket, Vägverket, Suomen Sähköteknikkojen Liitto ry, Finlands Elektrotekniska Standardiseringsförening SESKO rf, Suomen Hissurakoitsijayhdistys, Finlands Konsultbyråers Förbund SKOL rf, Elektriska Grossistförbundet i Finland, Suomen Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto, Sähköalan urakoitsijain liitto, Elbranschernas fackförbund, Elenergiförbundet SENEF rf, Han-

delns Centralförbund, Energibranschens Centralförbund Finergy rf, Elektronikgrossistföreningen r.f., Sähkötarkastusyhdistys SÄTY r.y., Finlands el- och elektronikindustriförbund, El- och telebranschens arbetsgivarförbund, Sähköinsinööriliitto ry, Talotekniikkaliitto, Teollisuuden Sähkö ja Automaatio ry, Akava ry, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund, Metallindustrins centralförbund, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Finlands Fastighetsförbund rf, Finlands Konsumentförbund, Kuluttajat – Konsumenterna rf, Finlands Kommunförbund, Suomen Toimitilaja rakennuttajaliitto RAKLI ry, Företagarna i Finland, Finska Försäkringsbolagens Centralförbund, Olje- och Gasbranschens Centralförbund rf, Ölly- ja Kaasulämmitys Yhdistys ry, Nemko Oy, SGS Fimko, Fortum Abp, Helsingfors Energi, Inspecta Oy, Fimtekno Oy samt Industrins Kraft Ab. Utlåtande avgavs dessutom av Suomen Sairaalatekninen yhdistys samt Sähkölaitteistojen kunnossapito yhdistys. Handels- och industriministeriet har avfattat ett sammandrag av utlåtandena.

Det framgick av utlåtandena att de föreslagna ändringarna i det stora hela är motiverade och nödvändiga och att de möjliggör en hög nivå av elsäkerhet och en jämlik konkurrens. Förslaget om avskaffande av elentreprenörernas rätt att utföra periodiska besiktningar betraktades i princip som motiverat även om vissa utlåtanden också uttryckte en helt motsatt åsikt. Förslaget att förkorta intervallerna mellan de periodiska besiktningarna betraktades, bortsett från några undantag, som onödigt ur elsäkerhetens synvinkel varför förslaget ströks ur propositionen. De anmärkningar rörande detaljerna i lagförslaget som har framförts i utlåtandena har vid mån av möjlighet beaktats vid beredningen av propositionen.

Propositionen har finslipats som tjänsteuppdrag vid handels- och industriministeriet.

4. Närmare bestämmelser

I propositionen ingår dessutom en översyn av följande författningar som utfärdats med stöd av elsäkerhetslagen: elsäkerhetsförord-

ningen samt handels- och industriministeriets beslut om ibruktagning och drivande av elanläggningar.

5. Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft den 1 april 2004.

6. Lagstiftningsordning

Det viktigaste syftet med ändringen är att ändra lagstiftningen om elsäkerhet så att den stämmer överens med de krav som ställs i 80 och 124 § grundlagen.

Med tanke på 80 § grundlagen utgörs de viktigaste bestämmelserna i förslaget av 22 §, 22 a § och 24 a–24 d §, som innehåller krav på aktörerna i branschen, samt 52 a § där myndigheten och nätinnehavaren åläggs en skyldighet att handla vid en elskada som förorsakat en allvarlig olycka. Kravet i grundlagen på att bestämmelserna om en individs grundläggande rättigheter och skyldigheter skall utfärdas genom lag uppfylls genom att de ovan nämnda bestämmelserna tas in i elsäkerhetslagen.

Med tanke på 124 § grundlagen utgörs de centrala bestämmelserna i förslaget av 23 §, som innehåller bestämmelser om rätten att utföra certifieringsbesiktningar och periodiska besiktningar samt 24 e och 53 § vilka ger garantier om en god förvaltning och tryggheten av rättssäkerheten i fråga om besiktningens verksamhet. I den föreslagna 23 § avskaffas rätten att utföra periodiska besiktningar enligt den gällande lagen för elentreprenörer och personer som har ett behörighetsintyg. När det gäller besiktningar av anläggningar som redan är i drift är det fråga om sådana offentliga förvaltningsuppgifter som avses i 124 § grundlagen. Detta har ansetts betyda bland annat att kravet gällande opartiskhet och oavhängighet skall ställas på dem som bedriver besiktningens verksamhet samt att garantier för god förvaltning och trygghet av rättssäkerheten skall ges i fråga om besiktningens verksamhet. I den gällande lagen har inga dylika krav ställts på elentreprenörer och personer som har ett behörighetsintyg varför förslaget om att begränsa rätten att utföra besiktningar för deras del är till denna del förenligt med grundlagen. Ef-

tersom de ovan nämnda aktörerna har en möjlighet att ansöka om status som auktoriserade besiktningsmän har det inte ansetts föreligga några skäl till att skapa ett parallellt besiktningsystem.

I den föreslagna lagen om ändring av elsäkerhetslagen ingår inga sådana bestämmelser

som skulle beröra de grundläggande fri- och rättigheter om vilka bestäms i grundlagen. Således kan lagen stiftas i den ordning som gäller för vanliga lagar.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av elsäkerhetslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i elsäkerhetslagen av den 14 juni 1996 (410/1996) 4 § 8 – 9 punkten, 10 § 1 och 3 mom., 14 § 3 mom., 22 § 1 mom. samt 23 – 25 och 53 § samt
fogas till 4 § nya 10 – 14 punkter, till lagen nya 22 a §, 24 a – 24 e och 52 a § som följer:

4 §

I denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den avses med

8) *elsäkerhetsmyndighet* säkerhetsteknikcentralen,

9) *distributionsnätinnehavare* en sammanlutning eller inrättning som i sin besittning har ett distributionsnät och som utövar tillståndspliktig elnätsverksamhet,

10) *bedömningsorgan* ett organ som elsäkerhetsmyndigheten har utnämnt till bedömningsorgan,

11) *besiktningsorgan* ett organ som avses i de av Europeiska gemenskapens direktiv som omfattas av denna lags tillämpningsområde,

12) *auktoriserat organ* ett organ som elsäkerhetsmyndigheten har utnämnt till auktoriserat organ,

13) *auktoriserad besiktningsman* en person som elsäkerhetsmyndigheten har utnämnt till auktoriserad besiktningsman samt

14) *elentreprenör* den som utför byggnads-, reparations- och underhållsarbeten på elanläggningar enligt 8 § 1 mom. samt den som

utför underhålls- och reparationsarbeten på elmateriel och har gjort en anmälan om sin verksamhet enligt 12 §.

10 §

Den behörighet som avses i 8 § 1 mom. 1 punkten bedöms och behörighetsintyg ges av ett bedömningsorgan som på ansökan utnämns av och vars utnämning återkallas av elsäkerhetsmyndigheten.

Bedömningsorganet skall uppfylla de krav som ställs i denna lag och kunna påvisa detta. Elsäkerhetsmyndigheten övervakar bedömningsorganets verksamhet och ser till att det med jämna intervaller säkerställs att de föreskrivna kraven uppfylls.

14 §

Ministeriet utnämner på ansökan ett besiktningsorgan och återkallar också utnämningen samt ser till att de utnämnda besiktningsorganen anmäls till Europeiska gemenskapernas kommission och de övriga medlemsstaterna. Organet skall uppfylla de krav

som ställs i denna lag och kunna påvisa detta. Ministeriet övervakar organets verksamhet och ser till att det med jämna intervaller säkerställs att de föreskrivna kraven uppfylls.

5 kap.

Ibruktagnig och drivande av elanläggningar

22 §

Elsäkerhetsmyndigheten beviljar på ansökan en elentreprenör rätt att utföra certifieringar som avses i 17 § 3 mom. samt återkallar rätten.

22 a §

För att certifieringsbehörighet skall kunna beviljas krävs det att

1) elentreprenören har till sitt förfogande tillräckligt med yrkeskunnig personal som har tillräcklig behörighet eller yrkeskunnighet enligt 8 § 1 mom. 2 punkten samt förtrogenhet med besiktningsuppgifter,

2) elentreprenören har till sitt förfogande de anordningar, redskap och system som behövs för att garantera säkerheten för de elanläggningar som entreprenören installerat samt

3) elentreprenören har ett opartiskt och tillförlitligt bedömt och övervakat system för att säkerställa kvaliteten på verksamheten ur elsäkerhetens synpunkt samt sakliga anvisningar för verksamheten och uppföljning av den.

En elentreprenör som fått certifieringsbehörighet kan använda utomstående underentreprenadstjänster, om systemet enligt 1 mom. 3 punkten säkerställer att de mål som uppställts i fråga om elsäkerheten uppfylls också i fråga om underentreprenörens arbete. Elentreprenören ansvarar för de arbeten som han låter en underentreprenör utföra.

Närmare bestämmelser om de krav som avses i 1 mom. och om bedömning av dem kan utfärdas genom förordning av handels- och industriministeriet.

23 §

Certifieringsbesiktningar och periodiska besiktningar på elanläggningar får utföras av en auktoriserad besiktningsman eller av ett auktoriserat organ, enligt vad som närmare bestäms genom förordning av handels- och industriministeriet.

24 §

Elsäkerhetsmyndigheten utnämner ett auktoriserat organ och en auktoriserad besiktningsman på ansökan och återkallar också utnämningen.

Elsäkerhetsmyndigheten övervakar verksamheten hos de auktoriserade organen, de auktoriserade besiktningsmännen och de elentreprenörer som har certifieringsbehörighet och ser till att det med jämna intervaller säkerställs att de föreskrivna kraven uppfylls.

24 a §

Ett bedömningsorgan, ett auktoriserat organ och ett besiktningsorgan skall uppfylla följande krav:

1) organet skall i sin verksamhet som bedömnings- och besiktningsorgan vara opartiskt och oavhängigt,

2) organet har till sitt förfogande tillräckligt med yrkeskunnig personal med god teknisk och yrkesmässig utbildning samt tillräckligt omfattande erfarenhet av arbeten som ger förtrogenhet med organets verksamhet, med beaktande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs i 8 § 1 mom. 1 eller 2 punkten eller med stöd av dem,

3) organet har till sitt förfogande sådana anordningar, redskap och system som verksamheten förutsätter,

4) organet har ett opartiskt bedömt och övervakat system för att säkerställa verksamhetens kvalitet ur elsäkerhetens synpunkt samt ändamålsenliga anvisningar för verksamheten och uppföljningen av den,

5) organet har en med hänsyn till verksamhetens omfattning och art tillräcklig försäkring för att ersätta de skador som orsakas av verksamheten.

Ett organ som avses i 1 mom. kan använda utomstående provnings- och besiktnings-tjänster och andra tjänster. I så fall skall organet se till att den som producerar tjänsten på motsvarande sätt uppfyller kraven enligt 1

mom. Organet ansvarar för det arbete som det låter en underentreprenör utföra.

Närmare bestämmelser om de krav som avses i 1 mom. och bedömning av överensstämmelse med kraven kan utfärdas genom förordning av handels- och industriministeriet.

24 b §

En auktoriserad besiktningsman skall uppfylla följande krav:

1) besiktningsmannen är opartisk och oavhängig i sin besiktningsverksamhet,

2) besiktningsmannen har tillräcklig yrkeskunskap och erfarenhet med beaktande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs i 8 § 1 mom. 1 punkten eller bestäms med stöd av den,

3) besiktningsmannen har till sitt förfogande sådana anordningar, redskap och system som arbetet förutsätter,

4) besiktningsmannen visar på ett tillförlitligt sätt hur han säkerställer kvaliteten på sitt arbete ur elsäkerhetens synpunkt,

5) besiktningsmannen har en med hänsyn till verksamhetens omfattning och art tillräcklig försäkring för att ersätta de skador som orsakas av verksamheten.

Närmare bestämmelser om de krav som avses i 1 mom. och om bedömning av dem kan utfärdas genom förordning av handels- och industriministeriet.

24 c §

Om ett bedömningsorgan, ett besiktningsorgan, ett auktoriserat organ, en auktoriserad besiktningsman, en elentreprenör som har certifieringsbehörighet eller en sådan underleverantör till dessa som avses i 22 a § 2 mom. och 24 a § 2 mom. förfar i strid med bestämmelserna eller föreskrifterna, eller inte uppfyller de uppställda kraven eller inte iakttar villkoren eller begränsningarna, kan den myndighet som utnämnt organet eller besiktningsmannen eller beviljat rätt att utföra certifieringar återkalla utnämningen eller rätten.

24 d §

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om förfarandet vid utnämningar av bedömningsorgan, besikt-

ningsorgan, auktoriserade organ eller auktoriserade besiktningsmän samt beviljande av rätt för elentreprenörer att utföra certifieringar, om innehållet i ansökningarna därom och det sätt på vilket ansökningarna tillställs myndigheten samt om återkallande av utnämningen och rätten att utföra certifieringar och förfarandet därvid.

24 e §

Ett bedömningsorgan, ett besiktningsorgan, ett auktoriserat organ och en auktoriserad besiktningsman skall vid fullgörandet av offentliga förvaltningsuppgifter som avses i denna lag iaktta förvaltningslagen (434/2003), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), språklagen (423/2003) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Vid fullgörandet av sådana offentliga förvaltningsuppgifter som avses i denna lag handlar personalen hos ett bedömningsorgan, ett besiktningsorgan eller ett auktoriserat organ samt en auktoriserad besiktningsman under tjänsteansvar.

25 §

Elsäkerhetsmyndigheten övervakar under ministeriets ledning och tillsyn att denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs, om inte något annat bestäms.

7 kap.

Skada och olägenhet

52 a §

Polisen, räddnings- och arbetarskyddsmyndigheterna samt distributionsnätinnehavaren för ett distributionsområde skall till elsäkerhetsmyndigheten anmäla en elskada som medfört allvarlig olycka. Närmare bestämmelser om definitionen på allvarlig olycka utfärdas genom förordning av statsrådet.

Elsäkerhetsmyndigheten skall undersöka en olycka, om den anser att detta behövs för utredning av orsaken till olyckan eller förebyggande av olyckor.

53 §

Ändring i ett förvaltningsbeslut som ministeriet eller elsäkerhetsmyndigheten har fattat med stöd av denna lag eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den får sökas så som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

I ett beslut som meddelats av ett bedömningsorgan, ett besiktningsorgan, ett auktoriserat organ eller en auktoriserad besiktningsman med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär. Den som är missnöjd med beslutet kan söka rättelse av det hos den som meddelat beslutet. Rättelse av beslutet skall yrkas inom 30 dagar från det att den berörda parten har delgivits beslutet. I ett beslut som har fattats med anledning av ett rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Behörig förvaltningsdomstol är den förvaltningsdomstol inom vars domsaga elanläggningen eller elmaterielen i fråga är belägen eller, när det är fråga om ett beslut angående bedömningen av kompetens, den som berörs av beslutet har sitt hemort. I fråga om sökande av ändring gäller i övrigt förvaltningsprocesslagen.

Ett beslut som ministeriet, elsäkerhetsmyndigheten, ett bedömningsorgan, ett besikt-

ningsorgan, ett auktoriserat organ eller en auktoriserad besiktningsman har meddelat skall trots att ändring har sökts följas, om besvärmyndigheten inte bestämmer något annat.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.

Elsäkerhetsmyndigheten kan utnämna en person till auktoriserad besiktningsman med avvikelse från de krav som uppställs i 24 b § 1 mom. 2 punkten, om han vid ikraftträdandet av elsäkerhetsförordningen (498/1996) har verkat i besiktningsuppgifter enligt 30 § elförordningen (925/1979), som upphävts genom elsäkerhetslagen och hans kompetens bedöms motsvara kraven i 24 b § 1 mom. 2 punkten.

När denna lag träder i kraft förblir de tillstånd och godkännanden som utfärdats med stöd av elsäkerhetslagen och de förordningar och beslut som utfärdats med stöd av den fortfarande i kraft om inte något annat föreskrivs i bestämmelsen i fråga.

Ett utnämnt bedömningsorgan som avses i 10 § och ett auktoriserat organ som avses i 24 § elsäkerhetslagen skall dock före utgången av år 2005 göra en anmälan till elsäkerhetsmyndigheten för utnämmande.

Helsingfors den 20 februari 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Handels- och industriminister *Mauri Pekkarinen*

Lag**om ändring av elsäkerhetslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i elsäkerhetslagen av den 14 juni 1996 (410/1996) 4 § 8 – 9 punkten, 10 § 1 och 3 mom., 14 § 3 mom., 22 § 1 mom. samt 23 – 25 och 53 § samt fogas till 4 § nya 10-14 punkter, till lagen nya 22 a §, 24 a – 24 e och 52 a § som följer:

*Gällande lag**Förslag*

4 §

I denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den avses med

8) *elsäkerhetsmyndighet* säkerhetsteknikcentralen samt

9) *distributionsnätinnehavare* en sammanslutning eller inrättning som i sin besittning har ett distributionsnät och som utövar tillståndspliktig elnätsverksamhet.

8) *elsäkerhetsmyndighet* säkerhetsteknikcentralen,

9) *distributionsnätinnehavare* en sammanslutning eller inrättning som i sin besittning har ett distributionsnät och som utövar tillståndspliktig elnätsverksamhet,

10) *bedömningsorgan* ett organ som elsäkerhetsmyndigheten har utnämnt till bedömningsorgan,

11) *besiktningsorgan* ett organ som avses i de av Europeiska gemenskapens direktiv som omfattas av denna lags tillämpningsområde,

12) *auktoriserat organ* ett organ som elsäkerhetsmyndigheten har utnämnt till auktoriserat organ,

13) *auktoriserad besiktningsman* en person som elsäkerhetsmyndigheten har utnämnt till auktoriserad besiktningsman samt

14) *elentreprenör* den som utför byggnads-, reparations- och underhållsarbeten på elanläggningar enligt 8 § 1 mom. samt den som utför underhålls- och reparationsarbeten på elmateriel och har gjort en anmälan om sin verksamhet enligt 12 §.

10 §

Den behörighet som avses i 8 § 1 mom. 1 punkten bedöms och behörighetsintyg ges av ett bedömningsorgan som utnämns av och vars utnämmande återkallas av ministeriet.

Bedömningsorganet skall uppfylla de krav

10 §

Den behörighet som avses i 8 § 1 mom. 1 punkten bedöms och behörighetsintyg ges av ett bedömningsorgan som på ansökan utnämns av och vars utnämmande återkallas av elsäkerhetsmyndigheten.

Bedömningsorganet skall uppfylla de krav

som ställs i förordning och kunna påvisa detta. *Genom förordning stadgas också om bedömningsorganets rättigheter och skyldigheter samt om överlåtelse av personuppgifter och andra uppgifter.* Ministeriet övervakar bedömningsorganets verksamhet och bistås härvid av elsäkerhetsmyndigheten samt försäkras sig med bestämda intervaller om att de stadgade kraven uppfylls.

som ställs i *denna lag* och kunna påvisa detta. *Elsäkerhetsmyndigheten övervakar bedömningsorganets verksamhet och ser till att det med jämna intervaller säkerställs att de föreskrivna kraven uppfylls.*

14 §

Ett besiktningsorgan utnämns av ministeriet, som också återkallar utnämningen. Organet skall uppfylla de krav som stadgas genom förordning och kunna påvisa detta. *Genom förordning stadgas också om ett besiktningsorgans rättigheter och skyldigheter.* Ministeriet övervakar organets verksamhet och *bistås härvid av elsäkerhetsmyndigheten* samt försäkras sig med jämna intervaller om att de stadgade kraven uppfylls.

Ministeriet utnämner på ansökan ett besiktningsorgan och återkallar också utnämningen samt ser till att de utnämnda besiktningsorganen anmäls till Europeiska gemenskapernas kommission och de övriga medlemsstaterna. Organet skall uppfylla de krav som ställs i *denna lag* och kunna påvisa detta. Ministeriet övervakar organets verksamhet och *ser till att det med jämna intervaller säkerställs att de föreskrivna kraven uppfylls.*

5 kap.

5 kap.

Ibruktagning och drivande av elanläggningar**Ibruktagning och drivande av elanläggningar**

22 §

22 §

Elsäkerhetsmyndigheten beviljar en elentreprenör rätt att utföra certifieringar som avses i 17 § 3 mom. samt återkallar rätten. *Genom förordning stadgas om kraven i fråga om den särskilda behörighet som förutsätts för att rätt skall beviljas och om återkallandet av rätten samt om entreprenörernas rättigheter och skyldigheter.*

Elsäkerhetsmyndigheten beviljar på ansökan en elentreprenör rätt att utföra certifieringar som avses i 17 § 3 mom. samt återkallar rätten.

22 a §

För att certifieringsbehörighet skall kunna beviljas krävs det att

1) *elentreprenören har till sitt förfogande tillräckligt med yrkeskunnig personal som har tillräcklig behörighet eller yrkeskunnet enligt 8 § 1 mom. 2 punkten samt förtrogenhet med besiktningsuppgifter,*

2) *elentreprenören har till sitt förfogande de anordningar, redskap och system som behövs för att garantera säkerheten för de*

elanläggningar som entreprenören installerat samt

3) elentreprenören har ett opartiskt och tillförlitligt bedömt och övervakat system för att säkerställa kvaliteten på verksamheten ur elsäkerhetens synpunkt samt sakliga anvisningar för verksamheten och uppföljning av den.

En elentreprenör som fått certifieringsbehörighet kan använda utomstående underentreprenadstjänster, om systemet enligt 1 mom. 3 punkten säkerställer att de mål som uppställts i fråga om elsäkerheten uppfylls också i fråga om underentreprenörens arbete. Elentreprenören ansvarar för de arbeten som han låter en underentreprenör utföra.

Närmare bestämmelser om de krav som avses i 1 mom. och om bedömning av dem kan utfärdas genom förordning av handels- och industriministeriet.

23 §

Certifieringsbesiktningar och periodiska besiktningar på elanläggningar får utföras av en fysisk person som är auktoriserad besiktningsman eller av ett auktoriserat organ, enligt vad ministeriet närmare bestämmer. *Periodisk besiktning av en elanläggning av ett visst slag får också utföras av den som bygger, reparerar eller utför underhållsarbeten på elanläggningar samt av en person som har behörighet att vara sådan ledare av arbetena som avses i 8 § 1 mom., enligt vad ministeriet närmare bestämmer.*

24 §

Elsäkerhetsmyndigheten beviljar rätt att vara verksam som auktoriserad besiktningsman och återkallar rätten. Ett auktoriserat organ utnämns av ministeriet som också återkallar utnämningen.

Elsäkerhetsmyndigheten skall övervaka de auktoriserade besiktningsmännen verksamhet samt med jämna intervaller försäkra sig om att stadgade krav uppfylls.

Ministeriet övervakar organens verksamhet och bistås härvid av elsäkerhetsmyndigheten samt försäkras sig med jämna intervaller om att stadgade krav uppfylls.

23 §

Certifieringsbesiktningar och periodiska besiktningar på elanläggningar får utföras av en auktoriserad besiktningsman eller av ett auktoriserat organ, enligt vad som närmare bestäms genom förordning av handels- och industriministeriet.

24 §

Elsäkerhetsmyndigheten utnämner ett auktoriserat organ och en auktoriserad besiktningsman på ansökan och återkallar också utnämningen.

Elsäkerhetsmyndigheten övervakar verksamheten hos de auktoriserade organen, de auktoriserade besiktningsmännen och de elentreprenörer som har certifieringsbehörighet och ser till att det med jämna intervaller säkerställs att de föreskrivna kraven uppfylls.

Genom förordning stadgas om de krav som gäller beviljande och återkallande av besiktningsrätt och auktorisation samt om de auktoriserade besiktningsmännens och de auktoriserade organens rättigheter och skyldigheter.

24 a §

Ett bedömningsorgan, ett auktoriserat organ och ett besiktningsorgan skall uppfylla följande krav:

1) organet skall i sin verksamhet som bedömnings- och besiktningsorgan vara opartiskt och oavhängigt,

2) organet har till sitt förfogande tillräckligt med yrkeskunnig personal med god teknisk och yrkesmässig utbildning samt tillräckligt omfattande erfarenhet av arbeten som ger förtrogenhet med organets verksamhet, med beaktande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs i 8 § 1 mom. 1 eller 2 punkten eller med stöd av dem,

3) organet har till sitt förfogande sådana anordningar, redskap och system som verksamheten förutsätter,

4) organet har ett opartiskt bedömt och övervakat system för att säkerställa verksamhetens kvalitet ur elsäkerhetens synpunkt samt ändamålsenliga anvisningar för verksamheten och uppföljningen av den,

5) organet har en med hänsyn till verksamhetens omfattning och art tillräcklig försäkring för att ersätta de skador som orsakas av verksamheten.

Ett organ som avses i 1 mom. kan använda utomstående provnings- och besiktnings-tjänster och andra tjänster. Organet skall då se till att den som producerar tjänsten på motsvarande sätt uppfyller kraven enligt 1 mom. Organet ansvarar för det arbete som det låter en underentreprenör utföra.

Närmare bestämmelser om de krav som avses i 1 mom. och bedömning av överensstämmelse med kraven kan utfärdas genom förordning av handels- och industriministriet.

24 b §

En auktoriserad besiktningsman skall uppfylla följande krav:

1) besiktningsmannen är opartisk och oavhängig i sin besiktningsverksamhet,

2) besiktningsmannen har tillräcklig yrkeskunskap och erfarenhet med beaktande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs i 8 § 1 mom. 1 punkten eller bestäms med stöd av den,

3) besiktningsmannen har till sitt förfogande sådana anordningar, redskap och system som arbetet förutsätter,

4) besiktningsmannen visar på ett tillförlitligt sätt hur han säkerställer kvaliteten på sitt arbete ur elsäkerhetens synpunkt,

5) besiktningsmannen har en med hänsyn till verksamhetens omfattning och art tillräcklig försäkring för att ersätta de skador som orsakas av verksamheten.

Närmare bestämmelser om de krav som avses i 1 mom. och om bedömning av dem kan utfärdas genom förordning av handels- och industriministeriet.

24 c §

Om ett bedömningsorgan, ett besiktningsorgan, ett auktoriserat organ, en auktoriserad besiktningsman, en elentreprenör som har certifieringsbehörighet eller en sådan underleverantör till dessa som avses i 22 a § 2 mom. och 24 a § 2 mom. förfar i strid med bestämmelserna eller föreskrifterna, eller inte uppfyller de uppställda kraven eller inte iakttar villkoren eller begränsningarna, kan den myndighet som utnämnt organet eller besiktningsmannen eller beviljat rätt att utföra certifieringar återkalla utnämningen eller rätten.

24 d §

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om förfarandet vid utnämningar av bedömningsorgan, besiktningsorgan, auktoriserade organ eller auktoriserade besiktningsmän samt beviljande av rätt för elentreprenörer att utföra certifieringar, om innehållet i ansökningarna därom och det sätt på vilket ansökningarna tillställs myndigheten samt om återkallande av utnämningen och rätten att utföra certifieringar och förfarandet därvid.

24 e §

Ett bedömningsorgan, ett besiktningsorgan, ett auktoriserat organ och en auktoriserad besiktningsman skall vid fullgörandet

av offentliga förvaltningsuppgifter som avses i denna lag iakttas förvaltningslagen (434/2003), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), språklagen (423/2003) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Vid fullgörandet av sådana offentliga förvaltningsuppgifter som avses i denna lag handlar personalen hos ett bedömningsorgan, ett besiktningsorgan eller ett auktoriserat organ samt en auktoriserad besiktningsman under tjänsteansvar.

25 §

Elsäkerhetsmyndigheten övervakar under ministeriets ledning och tillsyn att denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs.

7 kap.

Skada och olägenhet

53 §

Ändring i ett förvaltningsbeslut som ministeriet eller elsäkerhetsmyndigheten har fattat med stöd av denna lag eller stadganden eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den får sökas så som stadgas i (lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50)). Beslutet skall iakttas även om ändring har sökts, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

25 §

Elsäkerhetsmyndigheten övervakar under ministeriets ledning och tillsyn att denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs, om inte något annat bestäms.

7 kap.

Skada och olägenhet

52 a §

Polisen, räddnings- och arbetarskyddsmyndigheterna samt distributionsnätinnehavaren för ett distributionsområde skall till elsäkerhetsmyndigheten anmäla en elskada som medfört allvarlig olycka. Närmare bestämmelser om definitionen på allvarlig olycka utfärdas genom förordning av statsrådet.

Elsäkerhetsmyndigheten skall undersöka en olycka, om den anser att detta behövs för utredning av orsaken till olyckan eller förebyggande av olyckor.

53 §

Ändring i ett förvaltningsbeslut som ministeriet eller elsäkerhetsmyndigheten har fattat med stöd av denna lag eller stadganden eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den får sökas så som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

I ett beslut som meddelats av ett bedömningsorgan, ett besiktningsorgan, ett auktoriserat organ eller en auktoriserad besiktningsman med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär. Den som är missnöjd med beslutet kan söka rättelse av

det hos den som meddelat beslutet. Rättelse av beslutet skall yrkas inom 30 dagar från det att den berörda parten har delgivits beslutet. I ett beslut som har fattats med anledning av ett rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Behörig förvaltningsdomstol är den förvaltningsdomstol inom vars domsaga elanläggningen eller elmaterielen i fråga är belägen eller, när det är fråga om ett beslut angående bedömningen av kompetens, den som berörs av beslutet har sitt hemort. I fråga om sökande av ändring gäller i övrigt förvaltningsprocesslagen.

Ett beslut som ministeriet, elsäkerhetsmyndigheten, ett bedömningsorgan, ett besiktningsorgan, ett auktoriserat organ eller en auktoriserad besiktningsman har meddelat skall trots att ändring har sökts följas, om besvärmyndigheten inte bestämmer något annat.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.

Elsäkerhetsmyndigheten kan utnämna en person till auktoriserad besiktningsman med avvikelser från de krav som uppställs i 24 b § 1 mom. 2 punkten, om han vid ikraftträdandet av elsäkerhetsförordningen (498/1996) har verkat i besiktningsuppgifter enligt 30 § elförordningen (925/1979), som upphävts genom elsäkerhetslagen och hans kompetens bedöms motsvara kraven i 24 b § 1 mom. 2 punkten.

När denna lag träder i kraft förblir de tillstånd och godkännanden som utfärdats med stöd av elsäkerhetslagen och de förordningar och beslut som utfärdats med stöd av den fortfarande i kraft om inte något annat föreskrivs i bestämmelsen i fråga.

Ett utnämnt bedömningsorgan som avses i 10 § och ett auktoriserat organ som avses i 24 § elsäkerhetslagen skall dock före utgången av år 2005 göra en anmälan till elsäkerhetsmyndigheten för utnämmande.
